

Dá sa štát riadiť ako firma?

MARTIN DUBÉCI, autor je externý doktorand Ústavu verejnej politiky

V šiestom Public Policy Book Clube sme sa pozreli na to, či je štát ako firma. Predmetom debaty bolo Creating Public Value od Marka Moora. Kniha sa venuje analýze verejných organizácií a tvorbe verejnej hodnoty. Nie z pohľadu inštitúcie - štrukturalistického, ale prostredníctvom aktérov. Kniha nepracuje s pozitivistickou, vedeckou metodológiou, ale normatívne, prostredníctvom príbehu niekoľkých konkrétnych verejných manažérov a spôsobu riadenia ich organizácií ilustruje hodnoty a prístupy, ktoré obhajuje autor.

Na rozdiel od súkromných firiem, kde je cieľ jasný, zisk, je pri verejných inštitúciách komplikovanejší. Verejní manažéri musia identifikovať verejnú hodnotu, ktorú tvoria a vytvoriť pre ňu podporu medzi decision- makermi a jej užívateľmi. Je to komplexný proces, ktorý si vyžaduje agilnosť a schopnosť politickej orientácie - manažmentu, tvrdí Moore.

Či sa dá s touto tézou súhlasiť, diskutovali Radoslav Baťo - bývalý ekonomický novinár, ktorý bol neskôr hovorcom premiérky Radičovej a dnes radí prezidentovi Andrejovi Kiskovi a Branislav Žúdel, "kariérny vládny analytik", člen vedenia Inštitútu finančnej politiky pri Ministerstve financií.

Rozdiel medzi verejným a súkromným manažovaním identifikovali obidvaja diskutéri podobne ako Moore a nespochybňovali ho. Pridanú hodnotu "zručnosť" zo súkromného sektora, ktorými sa vie inšpirovať vo verejnom videli hlavne v konkrétnych technických-manažérskych postupoch. V plánovaní či kontrole plnenia úloh, riadení teamov a feedbacku. Podľa slov Braňa Žúdela sa ich snažia v čo najväčšej miere aplikovať pri fungovaní IFP.

Viac než nad sporom medzi súkromným a verejným sa diskusia rozvíjala okolo rozdielnych úloh kariérnych a politických nominantov v procese politického manažmentu. Braňo Žúdel zdôraznil úlohu potreby posilniť analytické a policy- analytické kapacity na jednotlivých ministerstvách. Rado Baťo by chcel vidieť šikovnejšiu prácu kariérnych úradníkov v budovaní politických vzťahov a schopnosti vysvetliť a vybudovať podporu pre svoju projekty medzi politikmi. Obaja sa zhodli, že všeobecne nízka úroveň kvality ľudských zdrojov je bariérou pre akýkoľvek substantívnejší rozvoj verejných statkov. Rovnako na kariérnej aj politickej strane debaty.

V záverečnej časti sa diskusia preklapila do kariérnych odporúčaní pre študentské obecnstvo. Braňo Žúdel vyzdvihol profesionalizmus a kolektív ako veľkú výhodu práce v analytických sekciách verejnej správy. Rado Baťo sa sústredil viac na manažérsko-politickú prácu, s jedinou radou. "Užívať si to a nebrať si veci tak osobne".